

BEN MACINTYRE

PIIRITYS

SAS:n uhkarohkea panttivankioperaatio

SUOMENTANUT ARI VÄNTÄNEN

ATTILA

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

Alexandralle.



FILI – Kirjallisuuden vientikeskus on tukenut tämän teoksen kääntämistä.

Englanninkielinen alkuteos

The Siege – The Remarkable Story of the Greatest SAS Hostage Drama

Copyright © Ben Macintyre, 2024

Suomenkielinen laitos © Atena / Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

Jyväskylä

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-51985-0

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026



SISÄLLYS

Alkusanat	7
-----------------	---

ENSIMMÄINEN PÄIVÄ: KESKIVIikko

16 Princes Gate	19
Marttyyriryhmä	39
Cobra	59
Taistelijat	77
Vallankumouskaartilainen	95

TOINEN PÄIVÄ: TORSTAI

Salakuuntelijat	117
Cramerin pelinavaus	135
Kaksikymmentäviisi hampurilaista	153
Operaatio Nimrod	167

KOLMAS PÄIVÄ: PERJANTAI

Tukholma-syndrooma.	183
Yksi nainen ja hänen koiransa	199
Tämä ei ole harjoitus	209

NELJÄS PÄIVÄ: LAUANTAI

Tuhat ja yksi yötä	227
Kello yhdeksän uutiset	241

VIIDES PÄIVÄ: SUNNUNTAI

Snooker.	259
Kirjoituksia seinillä	275

KUODES PÄIVÄ: MAANANTAI

Keltaisen kortin sääntö	295
Kuusi päivää	307
Yksi tunti	319
Yksitoista minuuttia	333

Jälkinäytös.	377
-------------------	-----

Henkilöt	399
Kiitokset	402
Kuvituksesta	404
Huomautus lähteistä	406

ALKUSANAT

Tämä on tositarina ihmisistä, jotka sysättiin vaaralliseen tilanteeseen, joka ei ollut heidän hallittavissaan. Kertomus toisilleen vieraiden ihmisten ryhmästä, joka yhtäkkiä huomasi joutuneensa vangituksi ja saarretuksi. Niin kuin sellaisissa olosuhteissa aina käy, ihmiset reagoivat yksilöllisesti – rohkeasti, pelkurimaisesti, lannistumatta, kauhulla, epätoivolla tai huumorilla. Tapahtumat pyyhkäisivät mukanaan jopa niihin syypäät tavoilla, joita he eivät osanneet odottaa ja joita he eivät täysin ymmärtäneet.

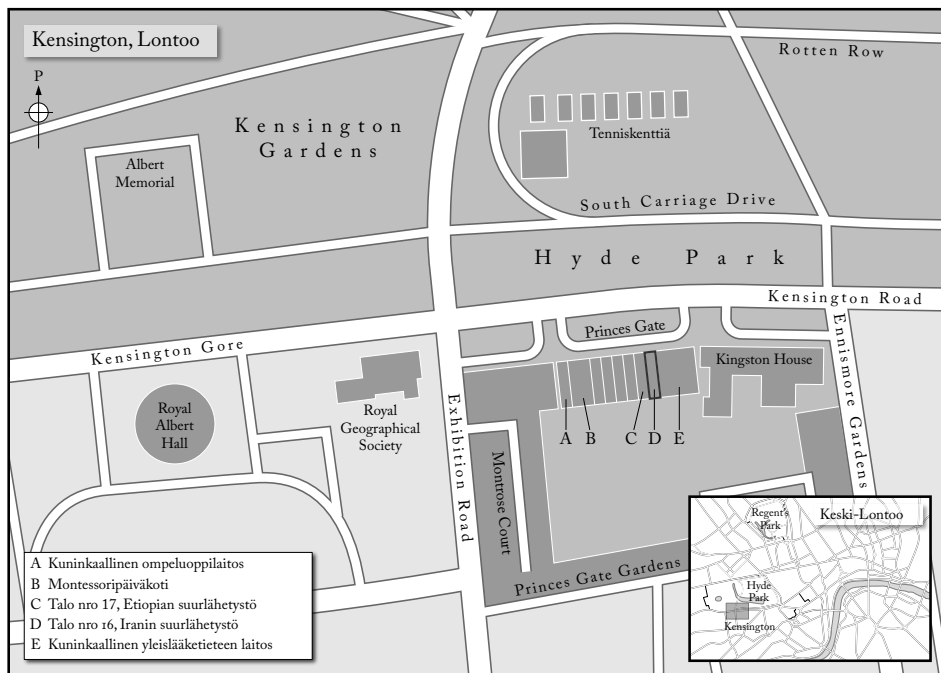
Iranin suurlähetystön piiritys sai otteen koko maailmasta ja muuttui välittömästi osaksi Britannian kansallista mytologiaa. Siitä tuli miljoonille ihmisille historian vedenjakaja, samankaltainen »missä olit silloin, kun» -hetki kuin John F. Kennedyn salamurhasta tai syyskuun 11. päivän terrori-iskuista. Draamaa esitettiin kotien kuvaruuduilla kautta maan päivä päivältä, tunti tunnilta, minuutti minuutilta uuden ihmeen avulla eli television suorissa uutislähetyksissä. Ensimmäinen reaaliajassa raportoitu panttivankidraama oli käännekohta ajankohtaisten uutisten ja niitä katsovan yleisön suhteessa. Niin kuin useimmat muutkin legendat, se oli uutisoituna suoraviivainen moraalitarina sotilaallisesta rohkeudesta, siviilien urheudesta, kärsivällisestä poliisityöstä ja häijyistä vierasmaalaisista terroristeista, jotka olivat päättäneet synnyttää sekasortoa. Mutta todellisuudessa piiritys oli monimutkaisempi ja paljon erikoisempi tapaus.

Tämä ei ole mikään simppei, mustavalkoinen ja opettavainen satu, jossa oikeamieliset voittavat ja häviäjät saavat ansionsa

mukaan. Pikemminkin se kertoo inhimillisestä erehtyvyydestä, tahattomista seurauksista, ihmisten toisiinsa kohdistaman epäinhimillisyyden itseään jäljittelevästä tragediasta sekä suvaitsemattomien uskomusten yhteentörmäyksestä poliittisen, etnisen ja uskonnollisen väkivallan aikakaudella. Voimat, jotka pohjimmitaan tuottivat tämän kriisin Lontoossa yli neljäkymmentä vuotta sitten, aiheuttavat edelleen tuskaa ja epävakautta Gazasta Iraniin ja Ukrainaan. Britannia ei ollut koskaan ennen kohdannut yhtä laajaa kansainvälistä panttivankidraamaa. Piiritys muutti ikuisiksi ajoiksi sen, miten terrorismia tarkastellaan ja kuinka sitä käsitellään.

Kaikkia mukana olleita – panttivankeja, asemiehiä, poliiseja, toimittajia, poliitikkoja ja SAS:ää – koeteltiin sellaiselle rajalle saakka, jota he eivät siihen aikaan kyenneet näkemään. Kukaan heistä ei tiennyt, miten tarina tulisi päättymään. He olivat tavallisia ihmisiä, jotka tekivät vaiston ja luonteen varassa sellaisia elämän ja kuoleman valintoja, joita ei voi harjoitella etukäteen. Piirityksessä on vain harvoja varsinaisia sankareita tai roistoja. On vain erehtyviä ja arvaamattomia ihmisiä, jotka kamppailevat selviytyäkseen ja saadakseen äkkiä puhjenneen kauhistuttavan myrskyn tyyntymään.

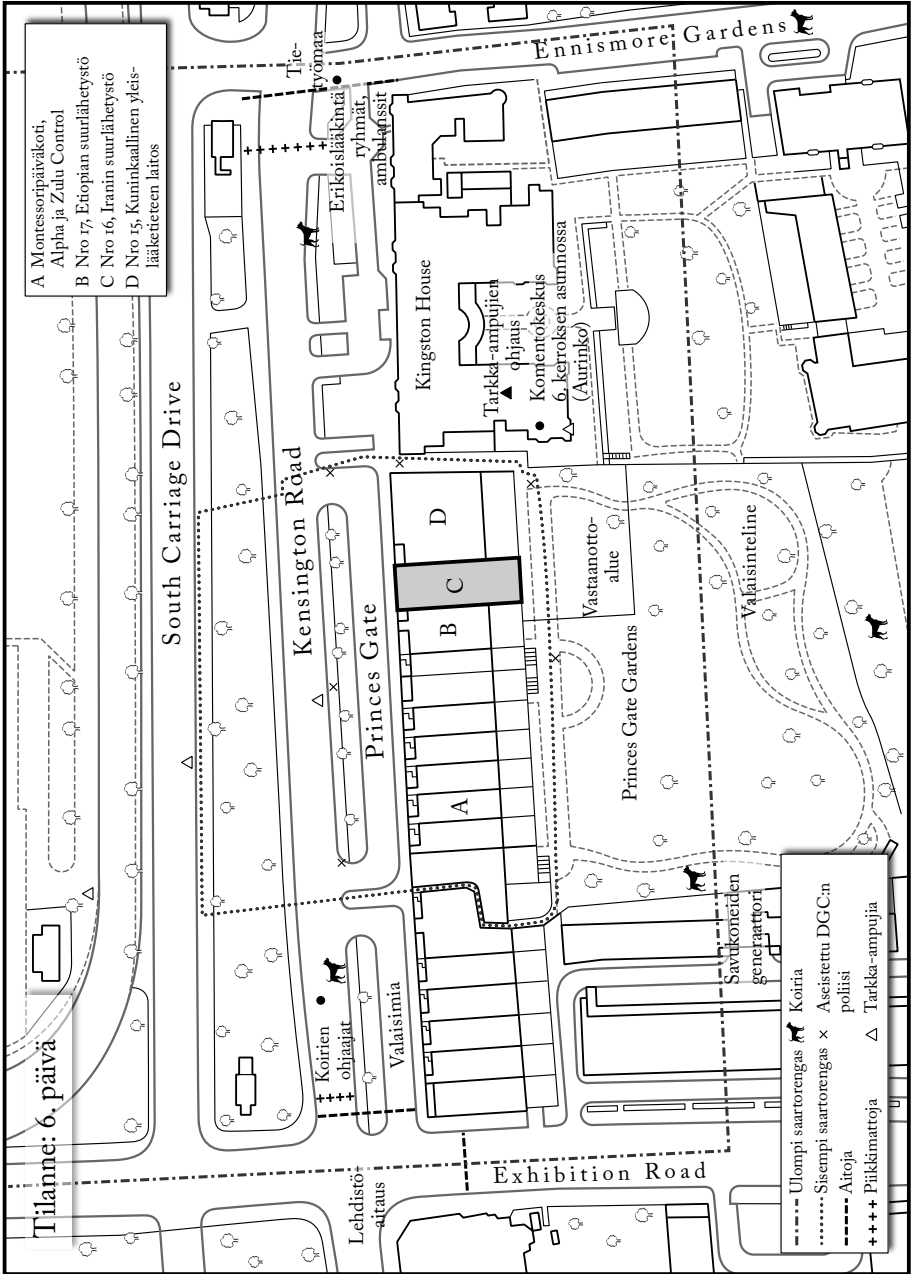
Tällä kirjalla on tarjota yksi ainoa universaali totuus: kukaan ei tiedä, miten reagoi hengenvaaraan, ennen kuin on pakko.



PUNAINEN

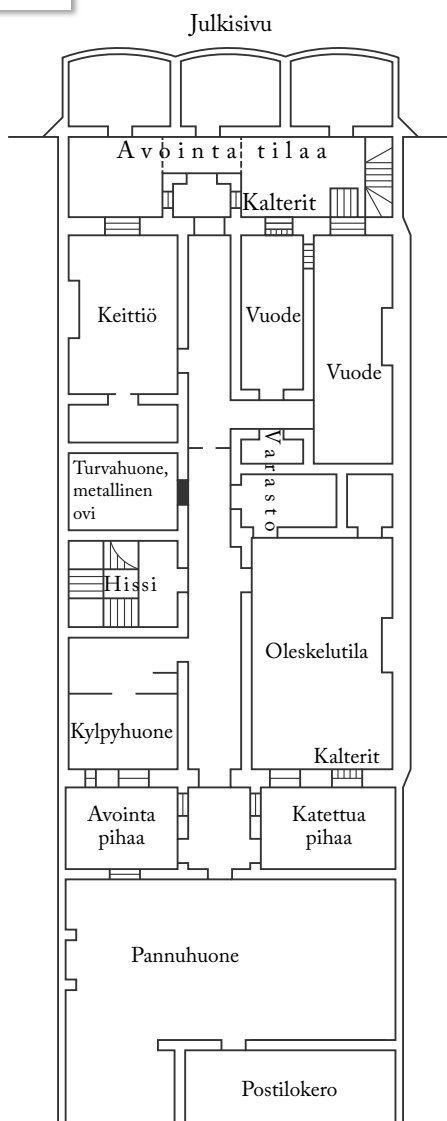
VALKOINEN

MUSTA

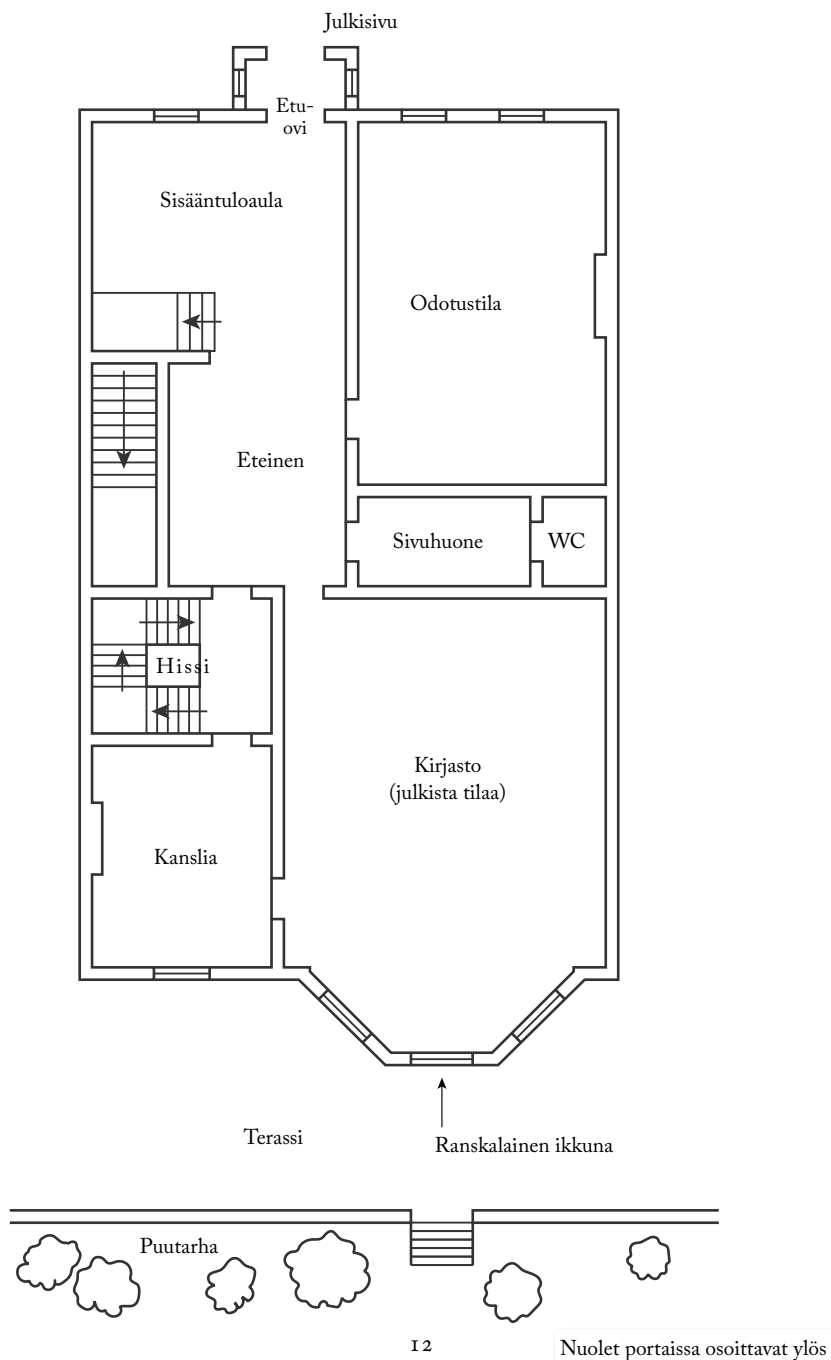


VIHREÄ

Princes Gate: kellari

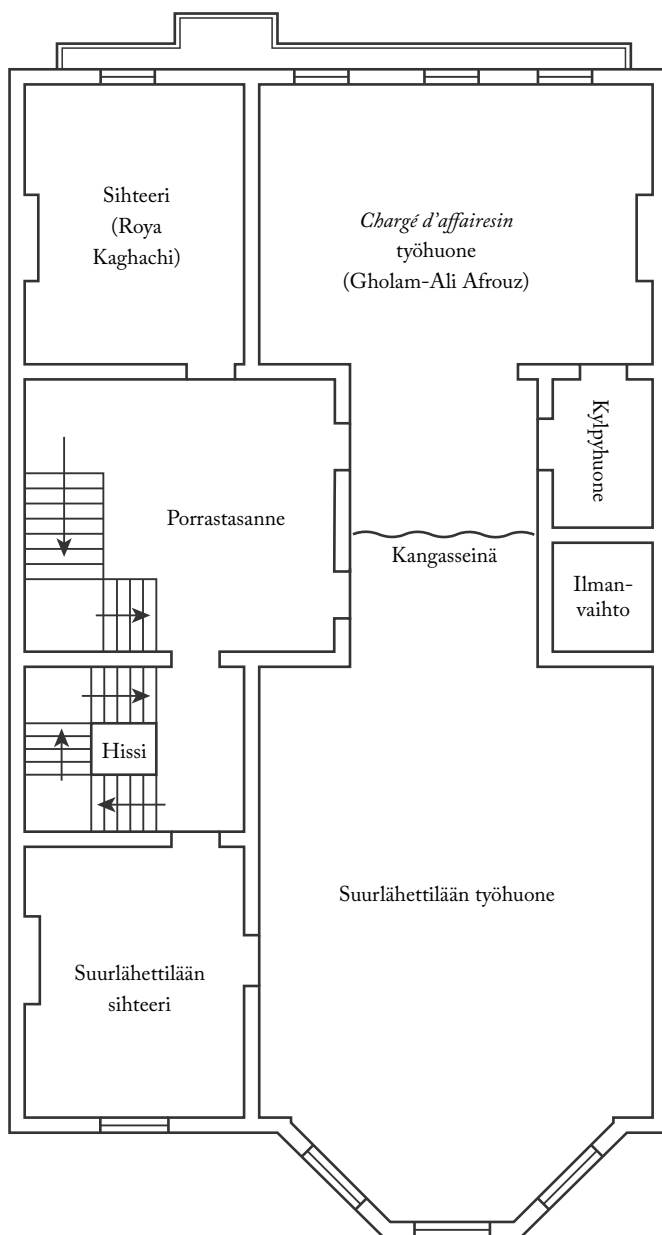


Princes Gate: katutaso



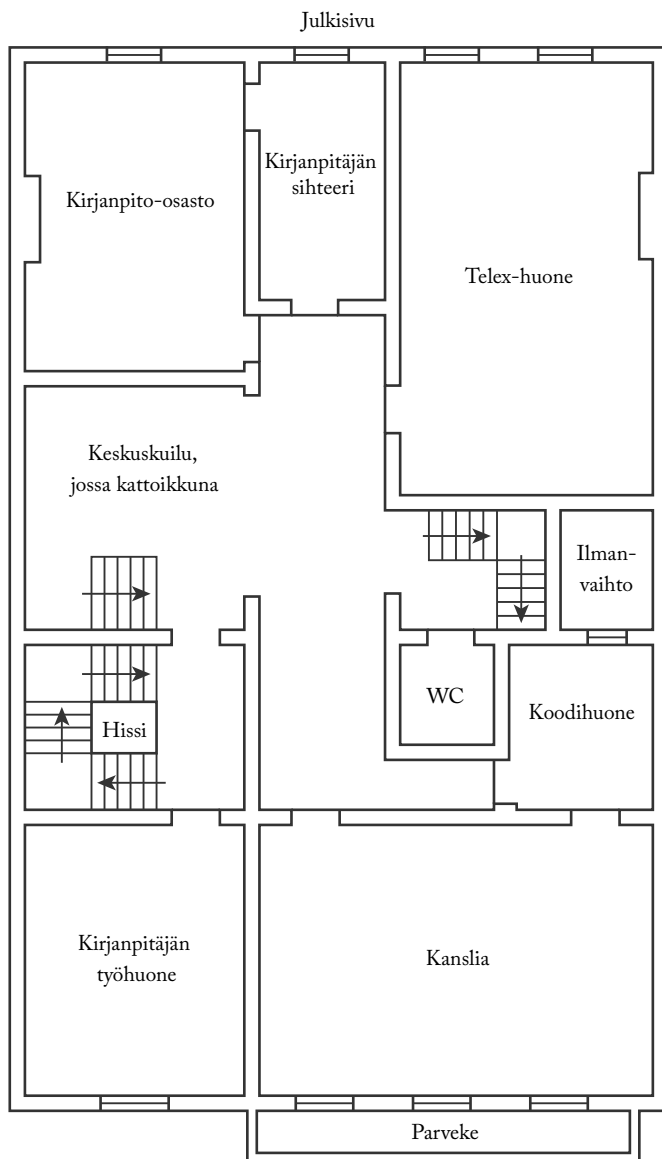
Princes Gate: toinen kerros

Julkisivu



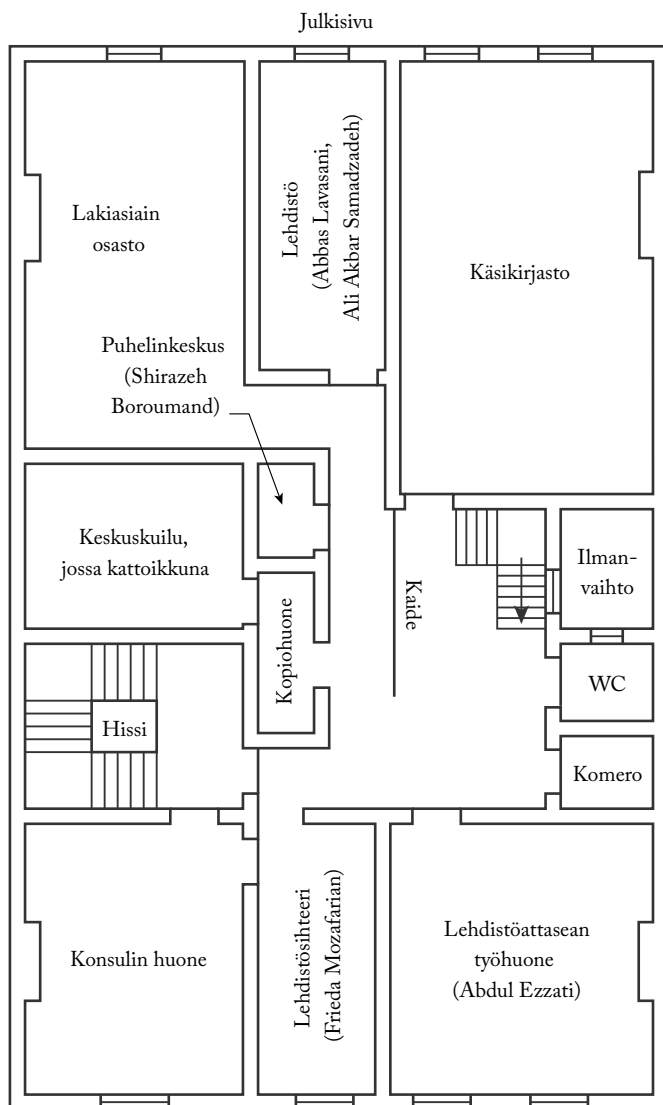
Nuolet portaissa osoittavat ylöspäin

Princes Gate: kolmas kerros



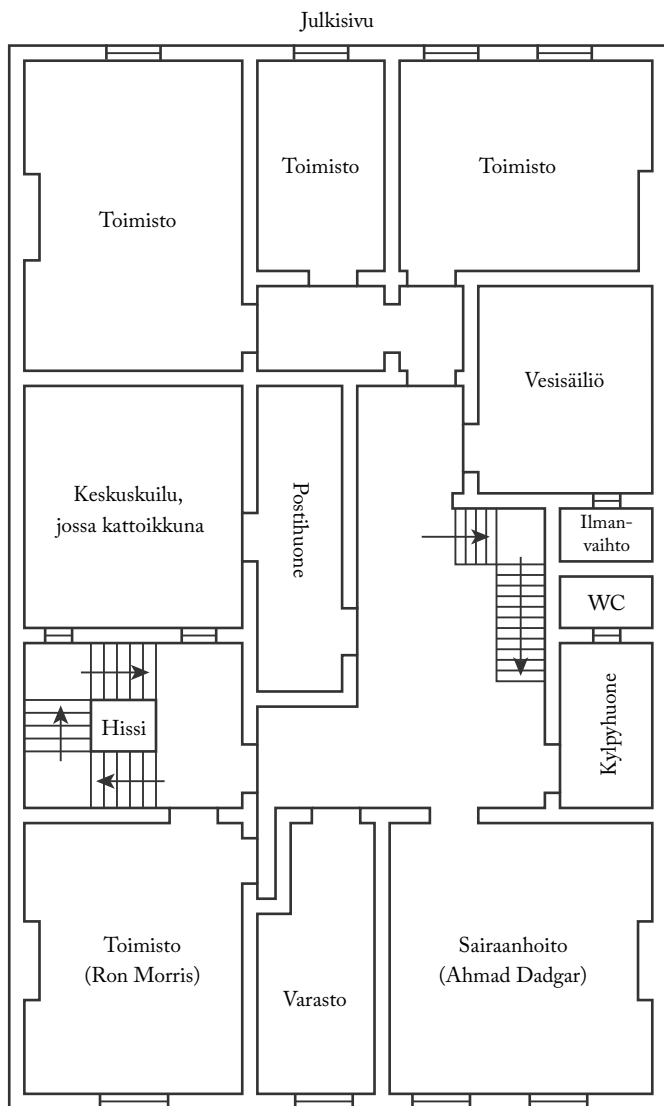
Nuolet portaissa osoittavat ylös

Princes Gate: neljäs kerros



Nuolet portaissa osoittavat ylös

Princes Gate: viides kerros



Nuolet portaissa osoittavat ylös

ENSIMMÄINEN PÄIVÄ: KESKIVIikko

16 PRINCES GATE

Keskiviikkona 30. huhtikuuta 1980 kello 19.30 pieni, salainen ja poikkeuksellisen hyvin varustettu armeija ajoi ulos Britannian maavoimien erikoisjoukkojen SAS:n leiristä Herefordin Bradbury Linesissa.

Paikalliset tuppasivat olemaan turhan uteliaita SAS:n leirin tahtumien suhteen, joten ollakseen herättämättä huomiota seitsemän valkoista Range Rover -autoa lähti liikkeelle epäsäännöllisin väliajoin kolmen eri uloskäynnin kautta. Kunkin auton takapenkeillä huopien alla makasi kolme miestä, etupenkeillä istui kaksi. Autoja seurasi kaksi valkoista Ford Transit -pakettiautoa sekä kaksi keltaista huonekalujen kuljettamiseen käypää kuormuria.

Pieneen saattueeseen kuului neljäkymmentäviisi siviiliasuista sotilasta ja niin paljon aseita, että niillä olisi voinut käydä keskikokoista sotaa.

Jokaisella miehellä oli vihreä kantolaukku, jossa oli henkilökohtaiset aseet ja varusteet: konepistooli ja neljä kolmenkymmenen panoksen lipasta, yhdeksänmillinen puoliautomaattipistooli ja kahdet vara-ammukset, kaasunaamari, hansikkaat, kypärähuppu, luotisuojaliivi, saappaat, vyö sekä aseiden puhdistusvälineet. Lisäksi jokaisella sotilaalla oli valmiiksi pakattu matkalaukku, jossa oli hygieniatarvikkeita, lenkkarit, verryttelyasu ja makuupussi. Pakettiautoissa oli lisää ammuksia, kyynelkaasukranaatinheittäimiä ja kaasusäiliöitä, tainnutuskranaatteja, murtoräjähteitä, katkaisu- ja pumppuhaukkoja, puhalluslamppu, ruokaa, vettä, radioita, lääkitävarusteita ja vara-aseita. Kuorma-autoissa kuljetettiin

raskaat varusteet: tikapuut, köydet ja laskeutumisvälineet, valotelineet, kuvaruudut, metallin leikkaamiseen soveltuvat happipeitset, savukoneet, generaattorit ja muurinmurtajat.

SAS:n erikoistehtäväyksikkö olisi voinut olla vaikka matkalla torjumaan Britanniaan kohdistuvaa hyökkäystä. Ja niin se tavallaan olikin.

Vähän ennen kello yhtätoista aamupäivällä kuusi nuorta miestä oli kokoontunut Lontoon Kensington Gardensiin, Hyde Parkin länsipuolelle vastapäätä Royal Albert Hallia, lähelle koristeellista Albert Memorial -muistomerkkiä, jonka kuningatar Viktoria oli rakennuttanut miesvainajansa muistolle. Nuorukaiset näyttivät olevan Lähi-idästä, opiskelijoita tai kenties turisteja. Heillä oli yllään tyylikkää uudet lenkkitosut ja puhtaat anorakit ja selässään reput. Jokaisella oli kaulassaan *keffiyeh*, perinteinen puuvillainen »palestiinalaishuivi», jossa on punaisia tai mustia ruutukuvioita. PLO:n johtaja Jasser Arafat käytti sellaista, samoin ne länsimaalaiset, jotka halusivat näyttää tuntevansa empatiaa palestiinalaisia kohtaan. Oli arkiaamu, ja puisto oli lähes autio. Vain muutama äiti työnteli lastenvaunuja ja satunnainen hölkkääjä juoksi ohi. Miehet istuivat portailla ja kuuntelivat tarkasti, kun yksi heistä, kolmekymppinen hoikka ja jäntevä mies, jolla oli leukaparta ja ohuet viikset, puhui heille nopeasti arabiaksi.

Kello 11.12 kaikki kuusi nousivat jaloilleen ja ottivat laukkunsa. Sitten he jakaantuivat kahteen kolmen ryhmään ja lähtivät kulkemaan kohti Princes Gatea. Siellä oli suuria, vieri viereen tehtyjä rosorapattuja taloja, jotka oli rakennettu riittävän kauas Kensington Roadilta. Niiden ja päätien välissä oli kahden ja puolen metrin tiilimuuri sekä päätien suuntainen huoltotie, jonka varrelle oli pysäköity autoja. Toinen ryhmä tuli huoltotielle idästä, toinen lännestä. Kun he tulivat talon numero 16 oven lähelle, he nostivat *keffiyehinsä* kasvoilleen niin että enää vain silmät näkyivät. »Yalla!» heidän johtajansa sanoi, »Mennään!»

Jos joku olisi sanonut poliisikonstaapeli 469K:n, Trevor James Lockin »vartioineen» Iranin suurlähetystä, hän olisi antanut ymmärtää, että Lock käytti tehtävänsä paljon todellista enemmän

tarkkaavaisuutta ja energiaa. Lock työskenteli DPG:lle, diplomaattien turvallisuudesta vastaavalle ryhmälle, joka kuului Suur-Lontoon poliisipiiriin ja huolehti Lontoon kaikkien 138 ulkomaisen suurlähetystön sekä kansainyhteisön lähetystöjen turvallisuudesta. Useimmat niistä eivät olleet suojelun tarpeessa, ja DPG olikin lähinnä diplomaattinen koriste, joka symboloi Britannian velvollisuutta turvata ulkomaisia merkkihenkilöitä. Lockin pääasiallisena tehtävänä oli nyökätä ystävällisesti mutta virallisesti vieraille ja diplomaateille, kun nämä menivät rakennukseen tai tulivat sieltä pois.

Konstaapeli Lockin työ oli yksi Britannian poliisitoimen vähiten stressaavista ja kaikkein tylsimmistä. Se sopi hänelle hyvin.

Neljäkymmentäyksivuotias, tukeva, kärsivällinen ja tyyni Lock oli kaukana 1970-luvun suositusta *The Sweeney* -televisiosarjasta, jossa aseita heiluttelevat kovat poliisit kaahailivat ympäri Lontoota nopeilla autoilla ja ottivat kiinni roistoja. Hän oli lähempänä toista brittiläiselle tv-yleisölle tuttua hahmoa, *Dixon of Dock Green* -sarjan poliisia, joka teki työtään maalaisjärjellä, seisoskeli kadunkulmissa ja oli ystävällinen. Jotkut ryhtyivät poliisiksi torjuakseen rikollisuutta ja parantaakseen yhteiskuntaa. Lock sanoi ryhtyneensä poliisiksi, jotta voisi »auttaa vanhoja rouvia kulkemaan tien yli».

Lock oli syntynyt itälontoolaiseen työväenluokan perheeseen. Hän oli viettänyt suurimman osan elämästään Barkingissa, jossa hän tunsikin jokaisen tien (ja lähes kaikki vanhat rouvat). Ollessaan asepalveluksessa hän ilmoittautui vapaaehtoiseksi lähtemään ulkomaille, koska luuli erheellisesti Tripolin sijaitsevan Italiassa. Libyassa hän oppi käyttämään tuliaseita ja kiroilemaan arabiaksi. Työskenneltyään jonkin aikaa Fordin tehtaalla Dagenhamissa hän ryhtyi poliisiksi kaksikymmentäkuusivuotiaana. Lock meni töihin Barkingin poliisiasemalle ja alkoi partioida seudulla, jonka oli tuntenut poikavuosistaan lähtien. Hän kuului alueen katujen kalustoon, oli yhtä tuttu ja muuttumaton näky kuin lyhtypylväät – kaikki tunsivat Trevin.

Lockin ensimmäinen vaimo kuoli vuonna 1971. Nyt hän asui kunnan vuokra-asunnossa toisen vaimonsa, barkinglaisen Doreenin ja kuuden lapsen kanssa (kolme ensimmäisestä avioliitosta, kolme

yhteistä). Doreen oli harras katolilainen ja Trev palvoi West Ham United -jalkapallojoukkuetta. Trev uskoi reiluun peliin, brittiläisen kulttuurin arvoihin (vaikka hänen olisikin ollut vaikea pukea niitä sanoiksi) ja poliisiin. Lauhkean ulkokuorensa alla Lock oli kovempi kuin miltä näytti tai tiesi olevansa.

Tammikuussa 1980, työskenneltyään partiopoliisina viisitoista vuotta, Lock haki paikkaa DPG:stä, koska siellä sai parempaa palkkaa. Trevor ja Doreen säästivät rahaa lähteäkseen lasten kanssa lomamatkalle Costa Bravaan. Brittipoliisit eivät vuonna 1980 kantaneet asetta, mutta diplomaattien turvallisuudesta vastaavat olivat poikkeus sääntöön. Suoritettuaan kolmen päivän koulutuksen Lock sai Smith & Wessonin .38-kaliiperisen Regulation Police-revolverin, jota hän kantoi nahkaisessa kotelossa vyöllään. Hän oli varma, ettei joutuisi ikinä ampumaan sillä. »Poliisit ja aseet eivät sovi yhteen», hän sanoi.

Kun Lock lähti kotoaan Dagenhamista sinä keskiviikkoamuna, sää oli viileä ja tihkusateinen. Doreen vaati miestänsä pukeutumaan lämpimästi, koska tämä joutuisi seisomaan Iranin suurlähetystön edustalla koko päivän. Lockilla oli yllään kaksi puseroa, poliisitakki ja niiden päällä vedenpitävä gabardiinitakki. Oli Doreenin syntymäpäivä, ja Lock oli suunnitellut vievänsä vaimonsa illalla kaupungille. Töiden jälkeen he lähtisivät Harrod'sille ostamaan hajuvoidetta, ja sitten seuraisi yllätys: Lockilla oli kaksi lippua hittimusikaali *Ipi Tombiin*, jota esitettiin West Endissä London Astoria-teatterissa. Doreen tykkäsi yllätyksistä.

Kello 11.18 iranilainen ovimies Abbas Fallahi kurkkasi ovelta ja tarjosi Lockille kupin kahvia. Sääntöjen mukaan DPG:n poliisi ei saa syödä tai juoda virantoimituksessa, eikä Lock myöskään saanut poistua paikaltaan ulko-ovelta. Fallahin persialaistyylinen vahva, musta ja makea kahvi oli Lockin mielestä »kupillinen yäkkiä». Mutta koska kieltäytyminen olisi saattanut loukata, Lock livahti tammisen ulko-oven ja takoraudasta ja lasista tehdyn sisemmän turvaoven väliseen tilaan ja otti vastaan höyryävän kupin.

Abbas Fallahi oli työskennellyt Iranin suurlähetystössä yhdeksän vuotta. Hänen ensimmäinen työnsä Teheranista saapumisen

jälkeen oli suurlähettilään ajeluttaminen ympäri Lontoota kiiltävällä Rolls-Royce Silver Shadow'lla. Hänen korkea-arvoisuutensa Parviz Radji edusti Iranin šaahia, Kuninkaiden Kuningasta, Arjalaisten Valoa sekä Punaisen Leijonan Ja Auringon Veljeskunnan Hallitsijaa. Suurlähettilään elämä juhlineen ja vastaanottoineen oli yleistä. Hän piti Princes Gatessa ylenpalttisia kutsuja, ja Fallahi tarjoili kaviaaria ja samppanjaa.

Šaahi oli siihen aikaan lännen suosikkidespootti, modernisoiva, yhteistyökykyinen ja öljyvarakas. Hän oli myös pöyhkeä ja itsevaltainen ja rakasti ylellisyyttä. CIA ja MI6 olivat juonineet yhdessä šaahin vallan lujittamiseksi Iranissa ja järjestäneet demokraattisesti valitun hallituksen kaatamisen vuonna 1953, kun se oli uhanut kansallistaa öljyteollisuuden. Hännystelijät imartelivat ja nöyristelivät šaahia, ja moni alainen inhosi häntä, mutta šaahin salainen poliisi, tiedustelun ja sisäisen turvallisuuden virasto SAVAK tukahdutti kaiken vastarinnan säälimättömän brutaalein ottein.

Suurlähetystö osoitteessa 16 Princes Gate symboloi šaahin vaurautta ja valtaa. Se sijaitsi vuonna 1849 rakennetussa valtavassa viktoriaanisessa rakennuksessa, jossa oli 56 huonetta, viisi kerrosta ja kellari. Rakennus oli italialaistyylinen yhdentoista talon rivi, josta näki pohjoiseen Hyde Parkiin. Sisällä oli paksuja persialaisia mattoja, koristelistoilla kehystettyjä kattoja, marmorilattioita, koristeellisia verhoja, kiillotettuja kaiteita sekä ylevän loistokas tunnelma, joka sopi riikinkukkovaltaistuimen hallitsijalle. Princes Gaten entisiä asukkaita olivat valtiomies Joseph Chamberlain ja marsalkka Douglas Haig. Myös naapurit olivat maineikkaita: John F. Kennedy oli asunut naapurissa silloin, kun hänen isänsä oli ollut Yhdysvaltain Lontoon suurlähettiläs, ja nyt toisella puolella numerossa 17 sijaitsi Etiopian suurlähetystö.

Vuonna 1979 islamilainen vallankumous kaatoi šaahin, mikä tuli yllätyksenä hänelle, hänen läntisille liittolaisilleen ja suurimmalle osalle maailmaa. Iranin ylpeä monarkki pakotettiin häpeälliseen maanpakoon. Pahlavin keisarillinen ja maallinen dynastia korvattiin länsimaiden vastaisella autoritaarisella islamistisella teokratialla, jotka johti ajatollah Ruhollah Khomeinin kovan linjan papisto,

sotilashallinto, joka oli päättänyt levittää shiialaista islamia koko Lähi-itään ja nostaa Iranin hallitsevaan asemaan.

Elämä Iranin Lontoon-suurlähetystössä muuttui yhdessä yössä. Suurlähettiläs Radji laahusti kuninkaansa tavoin maanpakoon ja hänet korvattiin Iranin islamistisen tasavallan edustajalla. Tohtori Gholam-Ali Afrouz oli uudenlainen iranilainen diplomaatti. Hän oli fanaattisen omistautunut ajatollahille, vankkumaton islamilaisessa fundamentalismissaan ja melkein tyystin kokematon kansainvälisessä diplomatiassa. Afrouz oli opiskellut psykologiaa ja kasvatustieteitä Michiganin osavaltion yliopistossa ennen kuin palasi Teheraniin ja liittyi islamistisen vallankumouksen joukkoihin. SAVAK pidatti ja vangitsi hänet, mutta ajatollahin noustua valtaan hänet vapautettiin ja värvättiin johtamaan ankaraa ideologista mukauttamista uuden kansallisen opastuksen ministeriön korkeana virkamiehenä. Syyskuussa 1979, kun Afrouz oli 29-vuotias, hänet lähetettiin Lontooseen Iranin *chargé d'affairesin* eli väliaikaisen asiainhoitajan virkaan, virkaa tekeväksi suurlähettilääksi, Englannin korkea-arvoisimmaksi iranilaiseksi diplomaatiksi.

Afrouz oli lipevä ja omahyväinen opportunisti, jolla oli möhö-maha ja arvokas olemus. Hän toi mukanaan uudenlaista islamilaista koruttomuutta ja joukon samoin ajattelevia miehiä, nuoria vallankumouksellisia, joista useimmat olivat saaneet asemansa uskonnollisen kiihkoilunsa ansiosta. Afrouz oli vankkumaton absolutistimuslimi, ja hänen ensimmäinen ja erittäin julkinen toimensa oli tyhjentää suurlähetystön erinomainen viinikellari viemäriin pullo kerrallaan. Suurlähetystön Rolls-Royce myytiin. Abbas Fallahi alennettiin ovimieheksi, ja hän vaihtoi autonkuljettajan lakkinsa ja tarjoilijan hännystakin siniseen pukuun. Juhlia ei enää järjestetty.

Lontoon ja Teheranin suhteet vaihtelivat kylmäkiskoisuudesta suoranaiseen vihamielisyyteen, mutta diplomaattisuhteita ei ollut vielä katkaistu, mistä oli todisteena konstaapeli Lock.

Kun Fallahi oli ojentanut poliisille kahvin, hän kaatoi seitsemän kuppia lisää ja vei ne tarjottimella katutason odotustilaan, jossa kourallinen vierailijoita istuskeli suuren muotokuvan äärellä, joka esitti valkopartaista ja tummakulmaista ajatollahia. Paikalla oli

kaksi BBC:n toimittajaa, jotka hakivat viisumia Iraniin, opiskelija, pankkiiri, kaksi pakistanilaista turistia sekä iranilainen mattokauppias, jolla oli tapaaminen suurlähetystön lääkintäviranomaisen kanssa.

Afrouz oli ensimmäisen kerroksen työhuoneessaan pitämässä vieraileville toimittajille luentoa vallankumouksesta. Tiedotustilassa kaksi kerrosta ylempänä lehdistöattasea jutteli toiselle toimittajalle. Eri puolilla rakennusta työskenteli seitsemän naispuolista sihteeriä. Ron Morris oli lähetystön hovimestari ja ainoa täysipäiväinen brittiläinen työntekijä. Hän piti paikan käynnissä, huolehti, että kaukokirjoittimen nauhaa, vessapaperia ja teetä oli tarpeeksi, ja tarkisti lämminvesiboilerin öljyn määrän. Juuri nyt hän oli vetäytynyt neljanteen kerrokseen pieneen työhuoneeseensa juomaan kupin teetä. Sitä rituaalia hän toisti päivän mittaan miltei uskonnollisen säännöllisesti.

Kello 11.26 lähetystössä oli 31 ihmistä, joista yksikään ei tehnyt mitään kiinnostavaa tai tärkeää.

»Varmaan taas joku iranilainen opiskelija», tuumasi konstaa-peli Lock nähdessään nuoren miehen lähestyvän puoliksi avoimna ollutta ulko-ovea.

Sitten hän näki konepistoolin.

Ensimmäinen luoti iskeytyi lasiseen turvaoveen ja lennätti siruja Lockin kasvoille. Kun hän hoippui taaksepäin, asemies ampui uuden sarjan ja huusi jotakin arabiaksi. Kahvikuppi ja lautanen hajosivat marmorilattialle. Veri valui Lockin silmiin, ja hän kierahti taaksepäin käytävälle, kun kaksi muuta *keffiyehillä* kasvonsa peittänyttä aseistautunutta miestä syöksyi sisälle rakennukseen ammuskellen ilmaan.

»Älkää liikkuko!» joukkoa johtanut asemies huusi. »Kädet ylös! Seinää vasten!»

Lock tarttui vaistomaisesti takkiinsa kiinnitettyyn radioon ja painoi hätänappia. Sekuntia myöhemmin ensimmäinen tunkeutuja repi radion irti Lockin takista. Viiden kilometrin päässä Lontoon keskustassa Scotland Yardin tietokeskuksessa soi hälytys.

BBC:n uutistuottaja Chris Cramer seiso i rakennuksen pääkäy-

tävällä, kun hyökkääjät ampaisivat sisään etuovesta. Hän kompuroi takaisin odotustilaan, jossa muut vieraat olivat jo nousseet jaloilleen. »Tuolla on asemiehiä», hän huohotti. Kaksi hyökkääjää juoksi ylös portaita, ampui ilmaan ja huusi. Lock nosti kätensä ja perääntyi vastaanottoaulan seinää vasten. Fallahi seisoi siellä jo silmät suurina, kahvipannu yhä kädessään.

Asemies laski *keffiyehin* kasvoiltaan. »Älkää pelätkö», hän sanoi. »Keräämme kaikki yhteen, pidämme muutaman puheen ja lähdemme pois.» Lock hädin tuskin näki miehen veren läpi. Ääni oli kirkas ja oudon rauhallinen. »Älkää olko huolissanne, teille ei tapahdu mitään. Te olette meidän ystäviämme.» Mutta miehen puhuessa toinen, pidempi asemies otti anorakkinsa taskusta vihreän käsikranaatin ja työnsi sormen sokan vetorenkaan läpi. Hänen kätensä tärisivät.

Afrouz kuuli alhaalta meteliä ja ryntäsi lukitsemaan työhuoneensa oven juuri, kun hyökkääjät tulivat hänen kerrokseensa. *Chargé d'affaires* ja hänen haastattelijansa tuijottivat toisiaan sanattomina, kun hyökkääjät hakkasivat ovea aseilla ja huusivat sisällä olleita avaamaan. Afrouz osasi sen verran arabiaa, että ymmärsi, mitä he sanoivat: »Tämä on Ali Afrouzin toimisto... Älkää päästäkö häntä pakenemaan.» Sitten portaista kuului yläkertaan kiiruh-tavien jalkojen töminää.

»Onpas täällä tänään meluisaa», Ron Morris ajatteli laiskasti. »Onkohan siellä taas opiskelijamielenosoitus? Taitaa olla. Joku räjäytti paukkupommin...» Hän tuli ulos työhuoneestaan, kurkisti portaikkoon ja näki poliisin ja ovimiehen, joita konepistoolilla aseistautunut mies paimensi ylös portaita. Morris vetäytyi nopeasti takaisin huoneeseensa ja sulki oven perässään.

Morris ei ollut helposti hermostuva mies, mutta ei myöskään nopea ajattelija. Hän oli työskennellyt suurlähetystössä 27 vuotta, eikä koskaan ennen ollut tapahtunut mitään edes etäisesti tämän kaltaista. Morris harrasti jäljitelmä- ja leluaseiden keräilyä. Hänellä oli työpöytänsä laatikossa useampi sellainen, muun muassa Diana .177 -ilmapistooli, joka näytti hiukan Browningilta. Morris otti sen esiin, mietti sitten asiaa vielä kerran ja laittoi ilmapistoolin pois.

Ilmapistooli oli kätevä rottien ampumiseen lähetystön kellarissa, mutta raskaasti aseistautuneita terroristeja vastaan sen tehot eivät riittäneet. Aseen sijasta Morris tarttui puhelimeen ja soitti hätänumeroon. »Palokunta, poliisi vai ambulanssi?» ääni kysyi. »Poliisi, kiitos», hän kuiskasi. Huutamisen ja ammuskelun äänet lähenivät. Morris laski luurin kädestään. »Onko parempi olla jäämättä kiinni puhelin kädessä?» hän mietti. »On. Ja onko parempi istua? Kyllä.» Ja niin hän teki.

Joka puolella rakennusta oli kauhistuneita ihmisiä, jotka pyrkivät pakoon. Viisi onnistui. Kaksi naista avasi etuoven ja ryntäsi kirkuen kadulle. Johtava lääkintävirkailija otti iäkstä iranilaista konttoristia käsipuolesta kiinni, ja he kiipesivät yhdessä ulos hänen työhuoneensa ikkunasta, joka oli katutasolla talon takaosassa. Iranin pääkonsuli kipusi takapihan parvekkeelle ja hyppäsi sieltä naapurin eli Etiopian lähetystön parvekkeelle ja pääsi sisälle ikkunan kautta.

Odotustilassa olleet jäivät hetkeksi vartioimatta. Heidän joukossaan oli BBC:n ääniteknikko Simeon Harris eli Sim. Hän oli toimittajaveteraani ja yksi niistä olennaisen tärkeistä mutta huomaamattomista tekniikoista, jotka taltioivat uutisiin äänet. Hän oli matkustanut maailmalla viidentoista vuoden ajan tehden juttuja sodista, konflikteista ja kansannousuista sekä myös kotimaan uutisia. Edellisen vuoden hän oli viettänyt Teheranissa BBC:n tiimin kanssa ja raportoinut ajatollahin paluuta maanpaosta ja sen synnyttämiä katutaisteluita. Kuultuaan huutamista hän oli olettanut, että Khomeinin kannattajat olivat järjestäneet jonkinlaisen mielenilmauksen. »Ainahan ne tekevät kummallisia juttuja», hän muisteli ajatelleensa. Hänen kollegansa Chris Cramer väänsi kadunpuoleista ikkunaa auki (se oli lyöty umpeen), mutta Harris ei halunnut hössöttää: »He vain ryntäävät sisälle, juoksentelevat ympäriinsä ja huutelevat, ja lopulta poliisi hakee heidät pois.»

Sisään syöksyi asemies. »Älä liiku», hän sanoi ja osoitti kone-tuliaseella Crameria päähän. »Jos liikut, kuolet.»

Kahdeksan tai yhdeksän lähetystön työntekijää kiiruhti ylös portaita asemiesten edellä ja painui piiloon pieneen ylimmän